

İlkokul Öğretmenleri 1. Sınıf Öğrencileri ve Ailelerinin Okul Öncesi Eğitimi ve Öğretmenini Algılamalarının Metafor Yolu ile İncelenmesi

An Analysis of Primary School Teachers', First Grade Students' and Their Parents' Perceptions of Pre-School Education and Teachers Through Metaphors

*Z. Fulya TEMEL, Kübra KANAT, Meryem Nur ÇOBAN, Ebru GÖRGÜN
Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Eğitimi AD, Ankara, Türkiye*

Özet

Bu araştırmanın amacı, ilkokul öğretmenlerinin, 1. sınıf öğrencilerinin ve ailelerinin okul öncesi eğitimine yönelik algılarının metaforlar yoluyla incelenmesidir. Bu amaçla Ankara'nın Yenimahalle ilçesinde ve Antalya'nın Gazipaşa ilçesinde anasınıfı olan ilkokullarda eğitim veren ilkokul sınıf öğretmenlerine "Öğretmen Veri Toplama Formu", öğrenim gören 1. sınıf öğrencilerine "Öğrenci Veri Toplama Formu" ve ailelerine "Ebeveyn Veri Toplama Formu" dağıtılarak veriler toplanmıştır. Nitel araştırma yöntemi kullanılan bu çalışmada, çalışma grubunun oluşturduğu metaforlar; içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışma grubu, okul öncesi öğretmeni ile ilgili en çok şekillendirici ve biçimlendirici işlevi olan öğretmen ve bilgi sağlayıcısı olarak öğretmen kategorisi altında metafor üretmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi öğretmenleri, algı, metafor, okul öncesi eğitim.

Abstract

The purpose of this study is to analyze primary school teachers', 1st grade students, and their parents' perceptions of pre-school teachers and education through metaphors. In this sense, data were collected from primary school teachers working in the schools with nursery classes located in Yenimahalle district of Ankara province and Gazipaşa district of Antalya province after distributing "Data Collection Form for Teachers", from 1st grade students via "Data Collection Form for Students", and from parents via "Data Collection Form for Parents". Qualitative research methods were employed in this study. The metaphors created by the study group were analyzed via content analysis. The study group created metaphors mostly under the categories of teacher with molding and formatting functions as well as the teacher as the supplier of knowledge.

Keywords: Pre-school teachers, perception, metaphor, pre-school education

1. Giriş

Okul öncesi eğitim, çocuğun doğduğu günden temel eğitime başladığı güne kadar geçen yılları kapsayan ve çocukların daha sonraki yaşamlarında önemli roller oynayan; bedensel, psikomotor, sosyal-duygusal, zihinsel ve dil gelişimlerinin büyük ölçüde tamamlandığı, ailelerde ve kurumlarda verilen eğitimle kişiliğinin şekillendiği gelişim ve eğitim süreci olarak tanımlanır (Aral, Kandır ve Can Yaşar, 2000). Okul öncesi eğitim; kişiliğin şekillendiği bu dönemi, çocukların fiziksel, sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimleri açısından en sağlıklı şekilde geçirmesini, onları hayata hazırlamayı ve ebeveynleri okul öncesi eğitimi konusunda bilgilendirmeyi amaçlamaktadır (Kandır, 2001). Bu süreçte öğretmen, çocuk dünyası ile yetişkin dünyası arasında bir araçtır (Ergün, 1999). Okul öncesinde etkili bir eğitim verilebilmesi için okul öncesi öğretmenlerinin ve çocukların ebeveynlerinin birbirlerini ve okul öncesi dönem çocuğunu nasıl algıladıkları son derece önemlidir. Bunun belirlenmesiyle, öğretmenin ve ebeveynin üzerine düşeni fazlasıyla yapmaya gayret edeceği düşünülmektedir (Sezer Soydemir, 2011). Aynı şekilde okul öncesi eğitimi ve okul öncesi öğretmenini öğretmenlerin, ailelerin ve öğrencilerinin bakış açısıyla ortaya koymak beklentileri ve algıları belirleyecek ve okul öncesi eğitimle ilgili ailelere, eğitimcilere ve ilgili literatüre katkı sağlayacaktır.

Metafor kavramı Morgan'a (1998, s.14) göre genel olarak dünyayı kavrayışımıza sinen bir düşünce biçimi ve bir görme biçimi anlamına gelir. Shuell'e (1990, s. 102) göre bir metafor bir olgu hakkında düşünmek için zihinsel bir çerçeve sunmaktadır. Metafor, X'in Y gibi olduğunun açık veya örtük bir biçimde belirtilmesiyle oluşur. Bu bağlamda metaforlar, iki şey arasında karşılaştırma yapmak, iki şey arasındaki benzerliklere dikkat çekmek veya bir şeyi başka bir şeyin yerine koyarak açıklamak için fırsat tanır (Saban, 2008, s. 460). Metaforların bilimde kuram oluşturma, örgütlerin stratejik yönelimlerini değiştirme, çalışanların çalıştıkları örgütleri nasıl algıladıkları, çocukların öğrenmelerini kolaylaştıran araçlar olarak nasıl kullanılabileceği, öğretmenlerin öğrencilerini nasıl algıladıkları konularında yapılmış çalışmalar bulunmaktadır (Çelikten, 2006, s. 270).

İlgili alan yazın incelendiğinde metafor çalışmalarına yönelik öğretmen, okul ve öğrenci kavramlarına ilişkin metaforları incelenmiştir (Saban, 2004, 2008, 2009; Saban, Koçbeker ve Saban, 2006). Benzer çalışmalarda da öğretmen, yönetici görüşleri incelenmiştir (Kırık, 2011; Kaynak, Yılmaz, Ergin ve Köksal, 2014). Koçyiğit (2014) de çocukların bakış açısıyla okul öncesi eğitimi incelemiştir. Yine benzer çalışmalara bakıldığında ebeveynlerin okul öncesi eğitimi nasıl algıladıkları ve sınıf öğretmenlerinin ilköğretime hazırlık sürecine ilişkin görüşleri incelenmiştir (Özar, 1999, Sezer Soydemir, 2011, Şahin, Sak ve Tuncer, 2013). Ancak okul öncesi eğitim ve okul öncesi öğretmenine yönelik 1. sınıf öğretmenlerinin, öğrencilerinin ve ailelerinin algılarının incelendiği bir araştırmaya rastlanmamıştır. Buradan hareketle bu araştırmanın temel problemini "İlkokul öğretmenlerinin, 1. sınıf öğrencilerinin ve bu öğrencilerinin ailelerinin okul öncesi eğitimine ve okul öncesi öğretmenine yönelik

algıları nasıldır?” sorusu oluşturmuştur.

2. Yöntem

Nitel olan bu araştırmada elde edilen bulgular içerik analizine tabi tutulmuştur. İçerik analizi, belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenebilir bir tekniktir (Büyükoztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2009). İçerik analizi yoluyla bulunan temel anlamlara genelde örüntüler, temalar ya da kod ve kategoriler denir (Patton, 2014). Bu teknik ile verilerin amacına uygun bir biçimde, daha yalın bir sembolle ifade edilmesi kodlama ile mümkündür (Karasar, 2013).

Araştırmanın çalışma grubu, amaçlı örneklem yöntemi ile seçilmiş olup 2015-2016 eğitim öğretim yılında, Ankara ilinin Yenimahalle ilçesinde ve Antalya ilinin Gazipaşa ilçesinde görev yapmakta olan ilkokul öğretmenleri, öğrenim görmekte olan 1. sınıf öğrencileri ve öğrenim görmekte olan 1. sınıf öğrencilerinin aileleri oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan ilkokul öğretmenlerinin, 1. sınıf öğrencilerinin ve ailelerinin okul öncesi eğitimine ve okul öncesi öğretmenine ilişkin sahip oldukları algıları ortaya çıkarmak amacıyla verilen formların her birinden “Okul öncesi eğitimi... gibidir; çünkü...” ve Okul öncesi öğretmeni... gibidir; çünkü...” cümlelerini tamamlamaları istenmiştir. Araştırmada elde edilen veriler, veriyi tanımlama, sınıflandırma ve yorumlamadır. Bu aşamalarda kod veya kategoriler oluşturma nitel veri analizinin merkezini temsil etmektedir (Creswell, 2013). Bu çalışmada da elde edilen veriler sistematik olarak kategorilere ve alt kategorilere ayrılmıştır. Elde edilen bulgular frekans ve yüzde olarak ifade edilmiştir.

3. Bulgular ve Yorumlar

Araştırmaya katılan toplam 160 ilkokul öğretmenin %60,0 kadın, %40 ise erkektir. Öğretmenlerin yaş grupları %23,75 21-30 yaş, %20,0 31-40 yaş, %26,88 41-50 yaş ve %29,38 ise 51 yaş ve üzeridir. Öğretmenlerin mezun oldukları birimler %79,38 Eğitim Fakültesi, %5,63 Eğitim programı ve %15,0 diğerdir. Öğretmenlerin çalışma yılı %33,13 1-10 yıl, %20,0 11-20 yıl, %28,13 21-30, %16,88 31-40 ve %1,8 41 ve üzeridir.

Araştırmaya katılan 160 1. sınıf öğrencisinin %57,5 kız ve %42,5 erkektir. Okul öncesi eğitim alma durumlarına bakıldığında %88,13'ünün okul öncesi eğitim aldığı ve %11,88'inin okul öncesi eğitim almadığı görülmüştür. Okul öncesi eğitim alma yılı durumları incelendiğinde %41,88 0,5-1,5 yıl, %45,02 2-3 yıl ve %1,26 4-5 yıl okul öncesi eğitim aldıkları görülmüştür.

Araştırmaya katılan 160 1. sınıf öğrencisi ailelerinin %73,75 kadın ve %26,25 erkektir. Ailelerin meslek grupları incelendiğinde %21 memur, %24 işçi, %16,88 serbest meslek ve %55 diğer meslek gruplarında oldukları görülmüştür. Mezun olunan

kademe incelendiğinde %19,38 ilkököl, %10,0 ortaokul, %41,25 lise, %27,88 üniversite ve %2,5 yüksek lisans kademesinde olduğu belirlenmiştir. Ailelerin çocuğunu okul öncesi eğitime gönderme durumları incelendiğinde %88,13 gönderdikleri, %11,88 oranında ise göndermedikleri görülmüştür.

Tablo 1. İlkokul Öğretmenlerinin Okul Öncesi Öğretmenlerini Algılama Kategorileri

Şekillendirici ve biçimlendirici işlevi olan f (%)	Sosyalleştirici işlevi olan f (%)	Bilgi sağlayıcı olarak f (%)	Yol gösterici ve yönlendirici olarak f (%)	Ebeveyn işlevi (Fedakâr, koruyucu, şefkatli) olan f (%)	Bakıcı olarak f (%)	Olumlu duygular uyandıran bir varlık olarak f (%)	Diğer f (%)
Ressam 1 (%0.62)	Arkadaş 3 (%1.87)	Ağaç 4 (%2.5)	Göz-Gözlük 2 (%1.25)	Anne 16 (%10)	Dadı 3 (%1.87)	Anne 6 (%3.75)	Sabır taşı 1 (%0.62)
Bahçıvan 7 (%4.37)	Çocuk 3 (%1.87)	Lunapark 1 (%0.62)	Trafik polisi 1 (%0.62)	Civcivli tavuk 1 (%0.62)	Kuş 1 (%0.62)	Kalp 1 (%0.62)	Yarım elma 1 (%0.62)
Kitap- Kalem 3 (%1.87)	Bahçıvan 1 (%0.62)	Kütüphane 1 (%0.62)	Işık kaynağı 6 (%3.75)	Mum 2 (%1.25)	Bakıcı 5 (%3.12)	Peluş oyuncak 1 (%0.62)	Dantel örtü 1 (%0.62)
Yağmur 1 (%0.62)	Işık 1 (%0.62)	Su 2 (%1.25)	Sandal 1 (%0.62)	Şemsiye 1 (%0.62)	Anne 2 (%1.25)	Çiçek 3 (%1.87)	
Usta 3 (%1.87)	Anne 2 (%1.25)	Dünya 3 (%1.87)	Araba 1 (%0.62)	Bahçıvan 1 (%0.62)		Okul Bahçesi 1 (%0.62)	
Marangoz 2 (%1.25)	Merdivenin ilk basamağı 1 (%0.62)	Kitap 1 (%0.62)	Civciv çıkmış tavuk 1 (%0.62)	Ev 1 (%0.62)		Pankek 1 (%0.62)	
Mimar 2 (%1.25)	Göz 1 (%0.62)	Yaşam Koçu 1 (%0.62)	Anne 5 (%3.12)	Aile 3 (%1.87)	Anne ile öğretmen karışımı 1 (%0.62)	Resim 1 (%0.62)	
Anne 3 (%1.87)	Oyun parkı görevlisi 1 (%0.62)	Arama Motoru 1 (%0.62)	Rehber 1 (%0.62)			Kelebek 1 (%0.62)	
Çiftçi 4 (%2.5)		Karınca 2 (%1.25)	Trafik işaret ve levhaları 1 (%0.62)	Sarmaşık 1 (%0.62)		Pamuk 1 (%0.62)	
İşçi 1 (%0.62)		Çilingir 1 (%0.62)	Pusulula 3 (%1.87)				
Heykeltıraş 3 (%1.87)		Toprak 1 (%0.62)	Bahçıvan 1 (%0.62)				
Saksı 1 (%0.62)		Çay 1 (%0.62)	Can suyu 1 (%0.62)				
Işık Kaynağı 2 (%1.25)		Nar 1 (%0.62)	Yaşam koçu- rehber 2 (%1.25)				
Bakıcı 2 (%1.25)		Sihirli peri 1 (%0.62)	Kaptan 3 (%1.87)				
Çömlekçi 1 (%0.62)		Anne 1 (%0.62)	Süper dadı 1 (%0.62)				
Bilgisayar programcısı 1 (%0.62)			Smokin 1 (%0.62)				
Toplam 37 (%23.12)	Toplam 13 (%8.12)	Toplam 22 (%13.75)	Toplam 31 (%19.37)	Toplam 27 (%16.87)	Toplam 11 (%6.87)	Toplam 16 (%10)	Toplam 3 (%1.87)

Tablo 1, sınıf öğretmenlerinin okul öncesi öğretmenlerini ifade ettikleri metaforlardan elde edilen kategorilerinden oluşmaktadır. Bu kategoriler şekillendirici ve biçimlendirici işlevi olan öğretmen (%23.12), sosyalleştirici işlevi olan öğretmen

(% 8.12), bilgi sağlayıcısı olarak öğretmen (%13.75), yol gösterici ve yönlendirici olarak öğretmen (%19.37), ebeveyn işlevi (fedakâr, koruyucu, şefkatli) olan öğretmen (%16.87), bakıcı olarak öğretmen (%6.87), olumlu duygular uyandıran bir varlık olarak öğretmen (%10) ve diğer (%1.8) olmak üzere sekiz başlıktan oluşmaktadır. İlkokul öğretmenlerinin en çok şekillendirici ve biçimlendirici işlevi olan öğretmen (%23.12) kategorisi altında metafor ürettiği görülmektedir. Araştırmada ilkökul öğretmenlerinin okul öncesi öğretmeninden şekillendirme ve biçimlendirme işlevi beklediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu kategoride en çok bahçıvan (%4.37) metaforu ifade edilmiştir. K5 kodlu öğretmen “ çocuklar fide gibidir; doğru bakım gördüklerinde gelişirler ve öğretmen de bahçıvan gibidir çünkü fidanların kötü yerlerini budar, ona şekil verir ve büyütür. ” şeklinde açıklama yapmıştır.

Tablo 2. 1. Sınıf Öğrencilerinin Okul Öncesi Öğretmenlerini Algılama Kategorileri

Olumlu duygular uyandıran bir varlık olarak f (%)	Bilgi sağlayıcısı olarak f (%)	Sevgi ve değer veren bir varlık olarak f (%)	Şekillendirici ve biçimlendirici olarak f (%)	Yol gösterici olarak f (%)	Korkutucu olarak f (%)
Anne 7(%4.37)	Anne 15 (%9.37)	Aile Üyesi 14 (%8.75)	Bahçıvan 1 (%0.62)	Işık Kaynağı 6 (%3.75)	Bulut 1(%0.62)
Fantastik Karakter 8 (%5)	TV- Bilgisayar 5 (%3.12)	Melek 5 (%3.12)	Marangoz 1(%0.62)	Aile 2 (%1.25)	Karga 1 (%0.62)
Yıldız 8 (%5)	Kitap-Sözlük 7 (%4.37)	Çiçek 4 (%2.5)	Heykeltıraş 1(%0.62)	Atatürk 1 (%0.62)	
Çiçek 15 (%9.37)	Işık kaynağı 18 (%11.25)	Sarmaşık 1(%0.62)	Arı 1(%0.62)	Pusula 1(%0.62)	
Parti 3 (%1.87)	Tiyatrocu 2 (%1.25)	Sevgi Kelebeği 1(%0.62)	Ressam 2 (%1.25)	Araba 1(%0.62)	
Deniz 3 (%1.87)	Arkadaş 2 (%1.25)	Dünya 1(%0.62)		Geleceğin Aynası 1(%0.62)	
Orman 1(%0.62)	Bulut 4 (%2.5)				
Balon 1(%0.62)	Ağaç 5 (%3.12)				
	Bilge Kişi 3(%1.87)				
	Lego 1 (%0.62)				
	Dünya 4 (%2.5)				
Toplam 46 (%28.75)	Toplam 66 (%41.25)	Toplam 26 (%16.25)	Toplam 7 (%4.37)	Toplam 13 (%8.12)	Toplam 2 (%1.25)

Tablo 2’de görüldüğü gibi ilkökul 1. sınıfta okumakta olan öğrencilerin okul öncesi öğretmenlerini ifade ettikleri metaforlardan elde edilen kategoriler; olumlu duygular uyandıran bir varlık olarak öğretmen (%28.75), bilgi sağlayıcısı olarak öğretmen (%41.25), sevgi ve değer veren bir varlık olarak öğretmen (%16.25), şekillendirici ve biçimlendirici işlevi olan öğretmen (%4.37), yol gösterici ve yönlendirici olarak öğretmen (%8.12) ve korkutucu bir varlık olarak öğretmen (%1.25) olmak üzere altı

başlıktan oluşmaktadır. 1. sınıf öğrencileri en çok bilgi sağlayıcısı olarak öğretmen kategorisi (%41.25) altında metafor ürettiği görülmektedir. Araştırmada 1. sınıf öğrencileri okul öncesi öğretmenini bilgi sağlayıcısı olarak gördüğü sonucuna ulaşılmıştır. Bu kategoride en çok ışık kaynağı (%11.25) metaforu ifade edilmiştir. K4 kodlu 1. sınıf öğrencisi “*Nasıl ki ışık çevresine ışık saçıyorsa öğretmenimiz de bilgileriyle bizlere ışık saçıyor; bizi aydınlatıyor.*” şeklinde açıklama yapmıştır.

Tablo 3. 1. Sınıf Öğrencilerinin Ailelerinin Okul Öncesi Öğretmenlerini Algılama Kategorileri

Şekillendirici ve biçimlendirici işlevi olan	Bireysel gelişimi destekleyici olarak öğretmen	Bilgi sağlayıcısı olarak	Yol gösterici ve yönlendirici olarak	Ebeveyn işlevi (sevencen, güvenilir, şefkatli) olan	Eğitim sürecini uygun sürdüremeyen olarak	Diğer
f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)
Bahçıvan	Can suyu	Kitap	Önder	Anne	Süslü Pakize	Arıkovanı
13(%8.12)	2 (%1.25)	10 (%6.25)	3 (%1.87)	20 (%12.5)	1(%0.62)	1 (%0.62)
Heykeltıraş	Anne	Arşiv	Model	Sevgi Ağacı	Palyaço	Kuralperest kişi
6 (%3.75)	2 (%1.25)	2 (%1.25)	1(%0.62)	1(%0.62)	1 (%0.62)	1 (%0.62)
Ressam	Arkadaş	Hazine sandığı	Işık kaynağı	Anne-Baba	Oyun Cini	Hamal
1 (%0.62)	1(%0.62)	3 (%1.87)	11 (%6.87)	4 (%2.5)	1(%0.62)	1 (%0.62)
Yazar	Orkestra şefi	Ağaç	Pusula	Kollar		Sabır taşı
1(%0.62)	4 (%2.5)	8 (%5)	3 (%1.87)	1(%0.62)		1 (%0.62)
Aşçı	Vitamin	Işık Kaynağı	Tiyatro çalıştırıcısı	Bahçıvan		
3 (%1.87)	2 (%1.25)	16 (%10)	1(%0.62)	2 (%1.25)		
Usta		Su		Melek		
7 (%4.37)		10 (%6.25)		1(%0.62)		
Çoban		Kraliçe Arı				
1 (%0.62)		1 (%0.62)				
Akarsu		Anne				
3 (%1.87)		4 (%2.5)				
Ayna		Ahtapot				
3 (%1.87)		1 (%0.62)				
Sarraf						
1 (%0.62)						
Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam
39(%24.37)	11 (%6.87)	55(%34.37)	19(%11.87)	29 (%18.12)	3 (%1.87)	4 (%2.5)

Tablo 3, 1. Sınıf öğrencilerinin ailelerinin okul öncesi öğretmenlerini ifade ettikleri metaforlardan ortaya çıkarılabilen kategoriler; şekillendirici ve biçimlendirici işlevi olan öğretmen (%24.37), bireysel gelişimi destekleyici olarak öğretmen (6.87), bilgi sağlayıcısı olarak öğretmen (%34.37), yol gösterici ve yönlendirici olarak öğretmen (%11.87),ebeveyn işlevi (sevencen, güvenilir, şefkatli) olan öğretmen (18.12), eğitim

sürecini uygun sürdürmeyen olarak öğretmen (%1.87) ve diğer (%2.5) olmak üzere yedi başlıktan oluşmaktadır. 1. sınıf öğrencilerinin ailelerinin en çok bilgi sağlayıcısı olarak öğretmen kategorisi (%34.37) altında metafor ürettiği görülmektedir. Araştırmada 1. sınıf öğrencilerinin ailelerinin okul öncesi öğretmenini bilgi sağlayıcısı olarak gördüğü sonucuna ulaşılmıştır. Bu kategoride en çok ışık kaynağı (%10) metaforu ifade edilmiştir. Ailelerden E25 kodlu katılımcı “*Nasıl ki bir ışık kaynağı çevresini aydınlatır, öğretmenler de çocuklarımızın zihnini ve geleceğini aydınlatır.*” şeklinde açıklama yapmıştır.

Tablo 4. İlkokul öğretmenlerinin okul öncesi eğitimini algılama kategorileri

Şekillendirici ve biçimlendirici olarak f (%)	Yol gösterici ve yönlendirici olarak f (%)	Çocuğu kültürlendiren/ sosyalleştiren bir ortam olarak f (%)	Eğitim hayatının temeli/ hayatın başlangıç noktası olarak f (%)	Oyun yeri/ Eğlenerek öğrenilen bir yer olarak f (%)	İhtiyaçları karşılayıcı bir ortam olarak f (%)	Diğer f (%)
Maden işçisi 2 (%1.25)	Profesör 1 (%0.62)	Gezi-Yolculuk 6 (%3.75)	Antrenman 5 (%3.12)	Oturma odası 1 (%0.62)	Sobalı oda 1 (%0.62)	Su baraj 1 (%0.62)
Fırın-Pastane 6 (%3.75)	Rehber 2 (%1.25)	Kültürün doğuşu 1 (%0.62)	Ağaç kökleri 4 (%2.5)	Çayır-bahçe 4 (%2.5)	Fidanın sulanması 1 (%0.62)	Yapboz 1 (%0.62)
Usta 2 (%1.25)	Işık Kaynağı 8 (%12.8)	Doğum 2 (%1.25)	Tohum 3 (%1.87)	Lunapark 7 (%4.37)	Aile 1 (%0.62)	Çiçek 1 (%0.62)
Bahçivan 4 (%2.5)	Psikolog 1 (%0.62)	Televizyon 2 (%1.25)	İlk adım 3 (%1.87)	Piyes 3 (%1.87)	Orman 1 (%0.62)	
Kitap 2 (%1.25)	Tren 2 (%1.25)	Herkesin anlayabileceği sözlük 1 (%0.62)	Doğum 3 (%1.87)	Panayır 1 (%0.62)	Anne kucacı 1 (%0.62)	
Deniz-okyanus 3 (%1.87)	Trafik işaretleri 1 (%0.62)	Çiçek bahçesi-orman 4 (%2.5)	Uçuş denemesi 6 (%3.75)	Mikser 1 (%0.62)		
Tarla-Bahçe 3 (%1.87)	Nakış örneği 1 (%0.62)	Arkadaş ortamı 1 (%0.62)	Bilinçaltı 4 (%2.5)	Dondurmacı 1 (%0.62)		
Değirmen 1 (%0.62)	Aile 1 (%0.62)	Dünyaya ilk bakış 2 (%1.25)	Pasta malzemesi 3 (%1.87)			
Kural Çizelgesi 3 (%1.87)	Pusulula 1 (%0.62)		Namazın farzı 1 (%0.62)			
Heykeltıraş 3 (%1.87)			Anne sütü 5 (%3.12)			
Zincir Kesen 1 (%0.62)			Binanın Temeli 17 (%10.62)			
Makas 1 (%0.62)			Gömlek düğmesi 4 (%2.5)			
Elek 1 (%0.62)						
Uzaya açılan pencere 1 (%0.62)						
Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam
32(%20)	18(%11.25)	19(%11.87)	54 (%33.75)	18(%11.25)	5 (%3.12)	3 (%1.87)

Tablo 4’de ilkököl öğretmenlerinin okul öncesi eğitimini ifade ettikleri metaforlardan oluşturulan kategoriler; şekillendirici ve biçimlendirici olarak okul öncesi eğitim (%20), yol gösterici ve yönlendirici olarak okul öncesi eğitim (%11.2), çocuğu kültürlendiren/sosyalleştiren bir ortam olarak okul öncesi eğitim (%11.87), eğitim hayatının temeli/hayatın başlangıç noktası olarak okul öncesi eğitimi (%33.75), oyun yeri/eğlenerek öğrenilen bir yer olarak okul öncesi eğitim (%11.25), ihtiyaçları karşılayıcı bir ortam olarak okul öncesi eğitim (%3.12) ve diğer (%1.87) olmak üzere yedi başlıktan oluşmaktadır. İlkokul öğretmenlerinin en çok eğitim hayatının temeli/hayatın başlangıç noktası olarak eğitim kategorisi (%33.75) altında metafor ürettiği görülmektedir. Araştırmada ilkököl öğretmenlerinin okul öncesi eğitimini hayatın başlangıcı, eğitimin temeli olarak gördüğü sonucuna ulaşılmıştır. Bu kategoride en çok binanın temeli (%10.62) metaforu ifade edilmiştir. E15 kodlu öğretmen “*Nasıl ki bir binanın temeli sağlam atılırsa o bina sapasağlam durur okul öncesi eğitimi de ne kadar iyi verilirse çocukların eğitim hayatı o kadar başarılı ve sağlam olur.*” şeklinde açıklama yapmıştır.

Tablo 5. 1. Sınıf Öğrencilerinin Okul Öncesi Eğitimini Algılama Kategorileri

Bilgi ve aydınlanma yeri olarak f(%)	Eğitim hayatının temeli/başlangıç noktası olarak f (%)	Şekillendirici ve biçimlendirici bir ortam olarak f (%)	Hoş/eğlenceli/sıkak bir yer olarak f (%)	Diğer f(%)
Kalem 2 (%1.25)	Ulaşım Aracı 5 (%3.12)	Bahçıvan 2 (%1.25)	Oyun Parkı 9 (%5.62)	Denizde yüzmek 1(%0.62) Komşuya gitmek 1(%0.62)
Işık kaynağı 23 (%14.37)	Deniz Kıyısı 1 (%0.62)	Kalemtraş 1 (%0.62)	Oyun 6 (%3.75)	Cılız bir ağaç 1(%0.62)
Dünya 3 (%1.87)	Binanın Temeli 14 (%8.75)	Heykeltıraş 1 (%0.62)	Saray 1(%0.62)	Dışarı 1(%0.62)
Kitap 4 (%2.5)	Ağaç Kökü 10 (%6.25)	Fırın 1 (%0.62)	Ev 14 (%8.75)	
Ağaç 8 (%5)	Tohum 3 (%1.87)	Toprak 1(%0.62)	Oyuncak Dükkânı 5 (%3.12)	
Vitamin deposu 1 (%0.62)	Emekleyen bebek 7 (%4.37)	Çıracık 1(%0.62)	Bahçe 4 (%2.5)	
Arıkovanı 3 (%1.87)	Merdiven 4 (%2.5)		Çikolata 3 (%1.87)	
Ev 7 (%4.37)	Yürüteç 1 (%0.62)		Eğlence Merkezi 8 (%5)	
Hazine 2 (%1.25)				
Makine İncelemek 1 (%0.62)				
Toplam 54(%33.75)	Toplam 45(%28.12)	Toplam 7 (%4.37)	Toplam 50 (%31.25)	Toplam 4 (%2.5)

Tablo 5, 1. sınıf öğrencilerinin okul öncesi eğitimini ifade ettikleri metaforlardan ortaya çıkarılan kategorilerden oluşmaktadır. Bu kategoriler bilgi ve aydınlanma yeri olarak okul öncesi eğitim (%33.75), eğitim hayatının temeli/başlangıç noktası olarak okul öncesi eğitim (%28.12), şekillendirici ve biçimlendirici bir ortam olarak okul öncesi eğitim (%4.37), hoş/eglençeli/sıcak bir yer olarak okul öncesi eğitim (%31.25) ve diğer (%2.5) olmak üzere beş başlıktan oluşmaktadır. 1. Sınıf çocuklarının en çok bilgi ve aydınlanma yeri olarak okul öncesi eğitim kategorisi (%33.75) altında metafor ürettiği görülmektedir. Araştırmada 1. sınıf öğrencilerinin okul öncesi eğitimini bilgi ve aydınlanma yeri olarak gördüğü sonucuna ulaşılmıştır. Bu kategoride en çok ışık kaynağı (%14.37) metaforu ifade edilmiştir. 1. sınıf öğrencileri genel olarak gerekçelerini “*Nasıl ki bir ışık çevreyi aydınlatır, öğretmenlerimiz de bilgileriyle bizi aydınlatırlar bize pek çok şey öğretirler.*” olarak açıklamışlardır. Bilgi ve aydınlanma yeri olarak okul öncesi eğitim kategorisinde en az ifade edilen metaforlardan biri vitamin deposudur (%0.62). E20 kodlu 1. sınıf öğrencisi “*Okul öncesi eğitim bizim için bir vitamin deposu gibidir içinde her türlü bilgi ve etkinlik var orada her şeyi öğreniyoruz.*” şeklinde açıklama yapmıştır.

Tablo 6. 1. Sınıf Öğrencilerinin Ailelerinin Okul Öncesi Eğitimini Algılama Kategorileri

Yol gösterici ve yönlendirici olarak f (%)	Bilgi ve aydınlanma yeri olarak f (%)	Eğitim hayatının temeli/hayatın başlangıç noktası olarak f (%)	Çocuğu kültürlendiren/sosyalleştirilen bir ortam olarak f (%)	Şekillendirici ve biçimlendirici bir ortam olarak f (%)	Hoş/eglençeli/sıcak bir yer olarak f (%)	Diğer f (%)
Rehber 1(%0.62)	Kitap-Ansiklopedi 6 (%3.75)	Binanın Temeli 20 (%12.5)	Gökkuşuğu 5 (%3.12)	Bahçıvan 5 (%3.12)	Ev 3 (%1.87)	Piknik 1(%0.62)
Kuş yuvası 1(%0.62)	Kütüphane 7 (%4.37)	İlk basamak-ilk adım 7 (%4.37)	İftar sofrası 1(%0.62)	Hamur Kalıbı 4 (%2.5)	Oyun Bahçesi 2 (%1.25)	Yetimhane 1(%0.62)
Uzay mekiği 1(%0.62)	Kitap-Sözlük 7 (%4.37)	Başlangıç çizgisi 7 (%4.37)	Kaşif 3 (%1.87)	Yeni Taşınmış Oda 1(%0.62)	Hayal Dünyası 1(%0.62)	Kaşif 1(%0.62)
Deniz 1(%0.62)	Işık kaynağı 18 (%11.25)	Ağacın kökleri 8 (%5)	Ticaret Kervanı 1(%0.62)	Demir Ustası 1(%0.62)	Tatil 1(%0.62)	Meyve veren ağaç 1(%0.62)
Direksiyon 1(%0.62)	Evren 1 (%0.62)	Isınma Hareketleri 3 (%1.87)	Uçak 2 (%1.25)	Çömlek Yapımı 1(%0.62)	Eğlence Merkezi 4 (%2.5)	
Karanlıkta bir ışığa 1(%0.62)	Kalem 3 (%1.87)	Acemi Birliği 1(%0.62)	Gemi 2 (%1.25)	Aile Yaşantısı 1 (%0.62)	Zeka Oyunu 1(%0.62)	

Yol gösterici ve yönlendirici olarak f (%)	Bilgi ve aydınlanma yeri olarak f (%)	Eğitim hayatının temeli/hayatın başlangıç noktası olarak f (%)	Çocuğu kültürlendiren/sosyalleştirilen bir ortam olarak f (%)	Şekillendirici ve biçimlendirici bir ortam olarak f (%)	Hoş/eglençeli/sıcak bir yer olarak f (%)	Diğer f (%)
	Arı Kovanı 2 (%1.25)	Tohum Ekimi 6 (%3.75)	Seyahat 4 (%2.5)	Tarla 4 (%2.5)		
	Su 5 (%3.12)	Gömleğin ilk düğmesi 3 (%1.87)	Komşu ziyareti 1(%0.62)	Kuşların Göçü 1(%0.62)		
	Hard disk 1 (%0.62)	Kitabın Önsözü 2 (%1.25)		Ayna 1(%0.62)		
		Doğum 4 (%2.5)				
		Kuş Yuvası 2(%1.25)				
		Yemek Öncesi Meyve 1 (%0.62)				
Toplam 6 (%3.75)	Toplam 36 (%22.5)	Toplam 64 (%40)	Toplam 19(%11.87)	Toplam 19(%11.87)	Toplam 12 (%7.5)	Toplam 4 (%2.5)

Tablo 6 incelendiğinde, 1. sınıf öğrencilerinin ailelerinin okul öncesi eğitimini ifade ettikleri metaforlardan oluşturulan kategoriler; yol gösterici ve yönlendirici olarak okul öncesi eğitim (%3.75), bilgi ve aydınlanma yeri olarak okul öncesi eğitim (%22.5), eğitim hayatının temeli/hayatın başlangıç noktası olarak okul öncesi eğitimi (%40), çocuğu kültürlendiren/sosyalleştirilen bir ortam olarak okul öncesi eğitim (%11.87), şekillendirici ve biçimlendirici bir ortam olarak okul öncesi eğitim (%11.87), hoş/eglençeli/sıcak bir yer olarak okul öncesi eğitim (%7.5) ve diğer (%2.5) olmak üzere yedi başlıktan oluşmaktadır. 1. sınıf öğrencilerinin ailelerinin en çok eğitim hayatının temeli/ hayatın başlangıç noktası olarak okul öncesi eğitimi kategorisi (%40) altında metafor ürettiği görülmektedir. Araştırmada 1. sınıf öğrencilerinin ailelerinin okul öncesi eğitimi eğitim hayatının temeli/hayatın başlangıç noktası olarak gördüğü sonucuna ulaşılmıştır. Bu kategoride en çok binanın temeli (%12.5) metaforu ifade edilmiştir. Ailelerden K25 kodlu katılımcı “*Nasıl ki bir binada en önemli şey temelinin sağlama atılması ise okul öncesi eğitim sürecinde de çocukların ileriki akademik hayatlarının temeli atılır.*” şeklinde açıklama yapmıştır.

4. Tartışma ve Sonuç

Metaforlar bireylerin herhangi bir olay, kavram ya da olguya yönelik ürettikleri kavramsal etiketlerdir. Anlamsal olarak bireylerin geliştirdikleri ifadelerdir ve ilgili olay, kavram ya da olgunun bireyde karşılık bulduğu anlamdır (Erarslan, 2011). Metaforlar, kavramlara farklı açılardan bakılmasını sağlayan etkili bir öğretim tekniğidir.

Öğretmenler, bilhassa ilköğretim öğrencilerinin anlayamadığı soyut konuların öğretiminde bu tekniği kullanabilirler (İbret ve Aydınöz, 2011).

Araştırma bulguları doğrultusunda ilkökul öğretmenlerinin okul öncesi öğretmenlerine ait metaforları kategorize edilip incelendiğinde sırayla “şekillendirici ve biçimlendirici işlevi olan öğretmen”, “yol gösterici ve yönlendirici işlevi olan öğretmen” ve “ebeveyn işlevi olan” öğretmen kategorisi en çok metafora sahip kategorilerdir. Saban (2004) ve Saban, Koçbeker ve Saban (2006) çalışmalarında da “şekillendirici ve biçimlendirici işlevi olan” öğretmen kategorisi ikinci sırada yer alarak bu çalışmanın sonucunu destekler niteliktedir. İlkokul öğretmenlerinin, okul öncesi öğretmenine ilişkin ifade ettikleri metaforların daha çok geleneksel eğitim yaklaşımındaki öğretmen rollerine uygun olduğu görülmüştür. “Yol gösterici ve yönlendirici olarak öğretmen” temasına bakıldığında, bu temaya ilişkin metaforları ileri süren öğretmenlerin yapılandırmacı eğitim yaklaşımında olduğu gibi rehber olarak görmesi (Şaşan, 2002), metaforlar yardımıyla öğretmenlerin öğretmen kavramıyla ilgili algılarını, yetiştikleri eğitim yaklaşımını ve öğretmen rolü hakkında bilgi edinilebileceğinin bir göstergesi olabilir.

İlkokul öğretmenleri üçüncü sırada “ebeveyn işlevi (fedakâr, koruyucu, şefkatli) olan okul öncesi öğretmeni” kategorisi altında metafor üretmişlerdir. Okul öncesi öğretmenini ebeveyn işlevinde algılamalarının nedeni yaygın bir şekilde 3-6 yaş çocukları ile çalışması olabilir. Bu görüş Erden (1998, akt. Haktanır, 2012) ‘in belirttiği öğretmenin kişisel niteliklerindeki hoşgörülü, sabırlı, sevecen, anlayışlı ve destekleyici olma özellikleri ile örtüştüğü için kabul görmektedir. Ancak ilkökul öğretmenlerinin okul öncesi öğretmenini bakıcı kategorisinde algılamaları hiç de azımsanmayacak bir orandadır. Bu algı aslında okul öncesi öğretmenine yönelik yaygın bir kanıyı yansıtmaktadır. Bu durumun nedeni okul öncesi öğretmenlerinin “çocukların öz bakım ihtiyaçlarını karşılaması” olarak açıklanmıştır. Ekiz ve Koçyiğit’in (2013) yaptıkları çalışmada da sınıf öğretmenlerinin öğretmenler için bakıcı kategorisinde metaforlar üretmesi ve Kaynak ve diğ. (2014) yaptıkları çalışmada okul öncesi kurumu yöneticilerinin okul öncesi öğretmenini bakıcıyla ilişkilendirmesi bu kanıyı destekler niteliktedir. Bu sonuç okul öncesi öğretmenlerinin eğitim programı gereği uyguladıkları eğitim etkinliklerini diğer öğretmenlere ve okul yönetimine tanıtmaması durumu ile ilişkilendirilebilir.

1. sınıf öğrencilerinin okul öncesi öğretmenlerine ait metaforları kategorize edilip incelendiğinde; “bilgi sağlayıcısı olarak öğretmen” kategorisinin en fazla metafora sahip kategori olduğu görülmektedir. Bu durum olumlu bir algı olarak görülebilir ancak geleneksel bir eğitim anlayışıyla örtüşmektedir. Öğretmenin bilgiyi yapılandıran, rehber kişi olarak görülmesi modern eğitim yaklaşımlarında tercih edilmektedir (Fidan, 1998, s.101). Koçyiğit (2014)’in çalışmasında da çocuklar öğretmenlerin ders yapmak ve etkinlik planlamakla görevli olduğunu belirtmişlerdir. Çocukların okul öncesi öğretmenlerini ikinci sırada olumlu duygular uyandıran bir varlık olarak görmelerinden yola çıkarak, bakış açılarının olumlu yönde olduğu söylenebilir. Üçüncü

sırada yer alan “sevgi ve değer veren bir varlık olarak” öğretmen kategorisi ise okul öncesi öğretmenlerinde bulunması gereken niteliklerden olan sevgi dolu, mutlu, canlı ve duyarlı yapıya sahip olma (Haktanır, 2012) bakımından bu niteliklerin işlerliğini gösterebilir. Katılımcılar arasında sadece çocukların kategorilerinde “olumlu duygular uyandıran” ve “sevgi ve değer veren bir varlık olarak” öğretmen kategorilerinin ilk sıralarda yer alması çocukların okul öncesi öğretmenlerine olumlu bir algı geliştirdiğini göstermektedir.

1. sınıf öğrencilerinin ailelerinin okul öncesi öğretmenlerine ait metaforları kategorize edilip incelendiğinde sırasıyla “bilgi sağlayıcısı olarak öğretmen”, “şekillendirici ve biçimlendirici olarak öğretmen” ve “ebeveyn işlevi olan öğretmen” kategorisi en çok metafora sahip kategorilerdir. Sezer Soydemir’in (2011) yaptığı çalışmada ebeveynlerin okul öncesi öğretmeni için “koruyucu ve güven verici varlık” metaforunu üretmeleri bu araştırmayla paralellik göstermektedir. En çok ifade edilen metaforlara bakıldığı zaman “bilgi sağlayan”, “biçimlendiren öğretmen” kategorilerinin oluşması ve bakıcı olarak öğretmen kategorisinin oluşturulmaması çağdaş öğretmen anlayışıyla birebir uyuşmasa da en azından okul öncesi öğretmenlerinin eğitim verme işleviyle daha çok ilişkilendirildiğini göstermektedir. Bu durum Temel, Güven ve Bayraktar (2016), tarafından 830 öğretmenle yapılan çalışmada da aile iletişim etkinliklerini sıklıkla uygulamalarıyla ilişkilendirilebilir.

İlkokul öğretmenlerinin okul öncesi eğitimi ile ilgili ürettiği metaforları kategorize edildiğinde sırasıyla “eğitim hayatının temeli/başlangıç noktası olarak”, “şekillendirici ve biçimlendirici bir ortam olarak” ve “çocuğu kültürlendiren ve sosyalleştiren bir ortam olarak” okul öncesi eğitim kategorileridir. Bulgulara göre ilkökul öğretmenlerinin okul öncesi eğitimi “eğitim hayatının temeli” ve “çocuğu kültürlendiren/sosyalleştiren bir ortam olarak” görmeleri okul öncesi eğitimi olumlu gördüklerinin göstergesi olabilir. Fakat aynı zamanda “şekillendirici ve biçimlendirici bir ortam olarak” görmeleri geleneksel eğitim anlayışına göre olumlu bir sonuç olsa da okul öncesi eğitimdeki hedeflerimiz dikkate alındığında olumlu bir sonuç olarak değerlendirilmeyebilir.

1. sınıf öğrencilerinin okul öncesi eğitimi ile ilgili ürettikleri metaforları kategorize edildiğinde sırasıyla “çok bilgi ve aydınlanma yeri olarak”, “hoş/eglençeli/sıcak bir yer olarak” ve “eğitim hayatının temeli/başlangıç noktası olarak okul öncesi eğitim” kategorileridir. Bu sonuçtan yola çıkarak 1.sınıf öğrencilerinin okul öncesi eğitimini; “bilgi ve aydınlatma yeri”, “hoş/eglençeli/sıcak bir ortam” ve “eğitim hayatının temeli/başlangıç noktası olarak” görmeleri okul öncesi eğitime karşı olumlu bir tutum sergilediklerini gösterebilir.

Ailelerin okul öncesi eğitimi ile ilgili ürettikleri metaforları kategorize edildiğinde ise sırayla “eğitim hayatının temeli/başlangıç noktası olarak” ve “bilgi ve aydınlanma yeri olarak” kategorileridir. Ailelerin okul öncesi eğitimini genel olarak; “eğitim hayatının temeli”, “çocuğu kültürlendiren/sosyalleştiren bir ortam” ve “şekillendirici

ve biçimlendirici bir ortam olarak” görmeleri, bu sonuçların ilkökul öğretmenlerinin sonuçlarıyla benzerlik gösterdiğini ortaya koymaktadır. Ailelerin sonuçları aynı zaman da okul öncesi eğitimi, “eğitim hayatının temeli” ve “bilgi ve aydınlatma yeri olarak” görmeleri bakımından çocukların sonuçlarıyla da benzerlik göstermektedir. Çocuklardan ayrılan kısmı ise çocukların okul öncesi eğitimi “hoş/eğlenceli ve sıcak bir yer” olarak görmeleridir.

Sonuç olarak ailelerden elde edilen verilerin sonuçları kısmen çocuklarla kısmen de ilkökul öğretmenleriyle tutarlılık göstermektedir. Çalışma grubunun okul öncesi eğitim algılarının olumlu yönde olduğunu söylenebilir. Çalışma grubunun hem okul öncesi öğretmenine hem de okul öncesi eğitime olan algıları incelendiğinde, ilkökul öğretmenlerinin okul öncesi öğretmenlerine karşı olumsuz bir algıları varken okul öncesi eğitime karşı olumlu algılarının olması; okul öncesi eğitimi olumlu gördükleri fakat okul öncesi öğretmenlerinin gerekli performans gösteremedikleri ya da gösterdikleri performansı çevrelerine yansıtamadıklarını ortaya koymaktadır.

5. Kaynakça

- Aral, N., Kandır, A. Can Yaşar, M. (2000). Okul öncesi eğitim ve ana sınıfı programları. İstanbul: Yapa yayınları.
- Büyüköztürk, S., Kılıç Çakmak, E., Akgün, O. E., Karadeniz, S., & Demirel, F. (2009). Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi.
- Creswell, J. W. (Çev. Ed. M. Bütün & S. B. Demir). (2013). *Nitel araştırma yöntemleri: Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Çelikten, M. (2006). Kültür ve öğretmen metaforları. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 21, 269-283.
- Ekiz, D. ve Koçyiğit, Z. (2013). Sınıf öğretmenlerinin “öğretmen” kavramına ilişkin metaforlarının tespit edilmesi. Kastamonu Eğitim Dergisi, 21(2), 439-458.
- Eraslan, L. (2011). Sosyolojik metaforlar. *Akademik Bakış Dergisi*, 27, 1-22
- Ergün, M. (1999). Eğitim Felsefesi. Ankara: Ocak Yayınları.
- Fidan, N. (1998). Okulda öğrenme ve öğretme. Ankara: Kadioğlu.
- Haktanır, G. (2012). Okul öncesi eğitime giriş. Ankara: Anı.
- İbret, B. Ünal, Duran Aydınöz (2011), “İlköğretim II. kademe öğrencilerinin “dünya” kavramına ilişkin geliştirdikleri metaforlar”, Kastamonu Eğitim Dergisi, 19 (1), 85-102.
- Kandır, A. (2001). Çocuk Gelişiminde Okulöncesi Eğitim Kurumlarının Yeri ve Önemi, Milli Eğitim Dergisi, 151:1.
- Karaaslan, Ü. K. (2012). Okul öncesi eğitimin ve diğer değişkenlerin ilköğretim 1. sınıf öğrencilerinin duyguları tanıma ve ifade etme becerilerine etkisi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya.
- Kaynak, B.K. , Yılmaz E., Ergin B. Ve Köksal O. (2014). Okul öncesi eğitim kurumları yöneticilerinin okul öncesi öğretmeni ve çocuk algılarının incelenmesi: bir metafor örneği. Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2 (1), 573-592.
- Kırık D. E. (2011). Okul öncesi eğitimin ilköğretimdeki başarıya etkisine ilişkin öğretmen

- görüşleri (Diyarbakır İli Örneği). Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Elazığ.
- Koçyiğit, S. (2014). Çocukların bakış açısıyla okul öncesi eğitim. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 36 (2), 203-214.
- Morgan G. (1998). Yönetim ve örgüt teorilerinde metafor (çev. G. Bulut). İstanbul: BZD Yayıncılık.
- Özar, B. (1999). A Case Study on Identifying the Perceptions of Teachers on the Present Organizational Structure and Processes of An Educational Institution Through the Use of Metaphors, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Patton, M. Q. (2014). Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri. *Çev. M. Bütün ve SB Demir*. Ankara: Pegem A Akademi.
- Saban, A. (2004). Giriş düzeyindeki sınıf öğretmen adaylarının “öğretmen” kavramına ilişkin ileri sürdükleri metaforlar. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 2(2), 131-155.
- Saban, A. (2008). Okula ilişkin metaforlar. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 55, 459-496.
- Saban, A. (2009). Öğretmen adaylarının öğrenci kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 7(2), 281-326.
- Saban, A., Koçbeker, B. N. & Saban, A. (2006). Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin algılarının metafor analizi yoluyla incelenmesi. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, Educational Sciences: Theory & Practice, 6(2), 461-522.
- Sezer Soydemir, Ş. (2011). Okul öncesi öğretmen ve ebeveynlerinin birbirlerini ve okul öncesi çocuklarını nasıl algıladıklarının metaforlar yoluyla incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Shuell, T. J. (1990). Teaching and learning as problem solving. Theory into Practice, 29
- Şahin, İ. T., Sak, R. & Tuncer, N. (2013). Okul öncesi ve birinci sınıf öğretmenlerinin ilköğretime hazırlık sürecine ilişkin görüşlerinin karşılaştırılması. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 13(3), 1691-1713.
- Şaşan, H. H. (2002). Yapılandırmacı öğrenme. Yaşadıkça Eğitim. 74-75, 49-52.
- Temel, F. Z. , Güven G. ve Bayraktar, V. (2016). Okul Öncesi Kurumlarda Görev Yapan Öğretmenlerin Aile Katılım Çalışmalarına Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. Kastamonu Eğitim Dergisi 24 (2), 755-770.

Extended Abstract

This study is an attempt to analyze primary school teachers', 1st grade students, and their parents' perceptions of pre-school education through metaphors. The literature regarding primary school teachers', 1st grade students', and their parents' perceptions of pre-school education and teachers is rather limited in terms of pre-school education and teachers. In addition, none of these studies employed metaphor method. This study aims at detecting the perceptions regarding pre-school education and teachers, and to raise an awareness regarding pre-school education.

The main problem of this study is the question “What are the perceptions of primary school

teachers, 1st grade students, and their parents regarding pre-school education and teachers like?”. Data collection tool of the study are as follows: the data were collected from primary school teachers via “Data Collection Form for Teachers”, from 1st grade students via “Data Collection Form for Students”, and from parents via “Data Collection Form for Parents”. The primary school teachers, 1st grade students, and their parents participated in the study voluntarily. In order to disclose the mental images they have about pre-school education and teachers, each of the participants were asked to fill in the following sentences: “Pre-school education is like ... because ...” and “Pre-school teacher is like ... because ...”. In this qualitative research, the metaphors created by the study group were analyzed via content analysis. This process involves coding and sorting, compiling the sample metaphor image, developing categories, ensuring validity and reliability, and transferring the data to MS Excel program for quantitative data analysis.

The results indicate that primary school teachers' perceptions of pre-school teachers yielded eight categories based on the metaphors. These are as follows: teachers with molding and formatting functions, teachers with socializing functions, teachers as the suppliers of knowledge, teachers as guides and moderators, teachers with parental functions (self-sacrificing, protective, compassionate), teachers as babysitters, teachers as creators of positive emotions, and other. It was seen that primary school teachers created metaphors mostly under the category of teachers with molding and formatting functions (23.12%). In this category, the most frequently expressed metaphor was gardener (4.37%). The results indicate that 1st grade students' categories of perceptions regarding pre-school teachers are teachers as creators of positive emotions, teachers as the suppliers of knowledge, teachers as a loving and valuing person, teachers with molding and formatting functions, teachers as guides and moderators, and teachers as scary people, which totaled in six categories. It was seen that 1st grade students created metaphors mostly under the category of teachers as the suppliers of knowledge (41.25%). The study revealed that 1st grade students perceive pre-school teachers as the suppliers of knowledge. The most frequently expressed metaphor in this category is the source of light (11.25%).

The results indicate that the parents' (i.e. of 1st grade students) categories of perceptions regarding pre-school teachers are teachers as the suppliers of knowledge, teachers with molding and formatting functions, teachers with parental functions (self-sacrificing, protective, compassionate), teachers as guides and moderators, teachers as supporters of individual development, teachers who do not keep up with the education process properly, and others, which totaled in seven categories. It was seen that the parents produced metaphors mostly under the category of teachers as suppliers of knowledge (41.25%). The study revealed that the parents perceive pre-school teachers as suppliers of knowledge. The most frequently expressed metaphor in this category is the source of light (34.37%).

Primary school teachers' perceptions of pre-school education include pre-school education as a molding and formatting environment, guiding and moderating factor, an environment acculturating/socializing the child, as the fundamentals of education life/as the starting point of life, as the playground/as an environment where children learnt while having fun, as an environment meeting the needs, and others, which totaled in seven categories. It was seen that primary school teachers produced metaphors mostly under the category as the fundamentals of education life/as the starting point of life (33.75%). The study revealed that primary school teachers perceive pre-school education as the starting point of life and the fundamentals of the

education. The most frequently expressed metaphor in this category is the foundation of the building (10.62%). 1st grade students' perceptions of pre-school education include pre-school education as a sphere of knowledge and enlightenment, as the fundamentals of education life/as the starting point of life, as a molding and formatting environment, as a pleasant/fun/cozy place and others, which totaled in five categories. It was seen that 1st grade students produced metaphors mostly under the category as a sphere of knowledge and enlightenment (33.75%). The study revealed that 1st grade students perceive pre-school education as a sphere of knowledge and enlightenment. The most frequently expressed metaphor in this category is the source of light (14.37%).

The parents' perceptions of pre-school education include pre-school education as guiding and moderating factor, as a sphere of knowledge and enlightenment, as the fundamentals of education life/as the starting point of life, an environment acculturating/socializing the child, as a molding and formatting environment, as a pleasant/fun/cozy place, and others, which totaled in seven categories. It was seen that the parents produced metaphors mostly under the category as the fundamentals of education life/as the starting point of life (40%). The study revealed that the parents perceive pre-school education as the fundamentals of education life/as the starting point of life. The most frequently expressed metaphor in this category is the foundation of building (12.5%).